

ΜΑΘΗΜΑ 8ο

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 2

*Διωγμοί και εξάπλωση του Χριστιανισμού.
Πρόσωπα και μαρτυρίες*

Σύγχρονοι διωγμοί χριστιανικών πληθυσμών

Εισηγητής: Ντίνος Βρυώνης, ΠΕ70 – ΠΕ81

Διευθυντής 9^{ου} Δ.Σ. Ηρακλείου Αττικής

9^ο Δημοτικό Σχολείο Ηρακλείου Αττικής

Περιγραφή

(Βιβλίο σελ. 39)

Στο μάθημα αυτό, με αφορμή τις διώξεις χριστιανικών μειονοτήτων σε ορισμένες χώρες τη σημερινή εποχή , θα συζητήσουμε για τις θρησκευτικές διακρίσεις.

Θα αναφερθούμε στους θρησκευτικούς πολέμους στο πέρασμα των αιώνων με ενδεικτικά παραδείγματα και θα μιλήσουμε και θα προβληματιστούμε για τις θρησκευτικές διακρίσεις στην εποχή μας.

Κόπτες (χριστιανοί):

- **ΣΗΜ.** Μονοφυσίτες χριστιανοί της Χριστιανικής Εκκλησίας της Αιγύπτου και της Αιθιοπίας.

Σημείωση: Οι μονοφυσίτες πιστεύουν ότι η ανθρώπινη φύση του Χριστού απορροφήθηκε από τη θεία φύση. Μετά τις αποφάσεις της 4ης Οικουμενικής Συνόδου στη Χαλκηδόνα (451) ότι ο Χριστός έχει δύο φύσεις ενωμένες σε ένα πρόσωπο, οι μονοφυσίτες αποσχίστηκαν από την Ορθόδοξη Εκκλησία.

- **ΕΤΥΜ.** αντιδ. < αραβ. qurṭ/gurṭ συγκομμένος τύπος του αρχαίου Αιγύπτιος.

Σύγχρονοι διωγμοί χριστιανικών πληθυσμών (Βιβλίο σελ. 39)

Χριστιανοί Κόπτες

- Σε σύγχρονους μάρτυρες της χριστιανικής πίστης από επιθέσεις φανατικών ισλαμιστών έχουν αναδειχθεί τα τελευταία χρόνια τα μέλη της Κοπτικής Εκκλησίας.
- Συχνές διώξεις στις δουλειές τους
- Βομβιστικές επιθέσεις στις εκκλησίες τους.
- Εκτέλεση μπροστά στην τηλεόραση 21 Αιγύπτιων ομήρων το 2015 (αναγνωρίστηκαν ως Μάρτυρες της εκκλησίας).

Tony Rezk. Οι 21 Σύγχρονοι χριστιανοί Κόπτες μάρτυρες στη Λιβύη.

Πηγή: Βιβλίο Θρησκευτικών Στ' Δημ.

رعايا الصليب من أتباع الكنيسة المصرية المحاربة

The people of the cross, the followers of the hostile Egyptian Church

Εκτέλεση μπροστά στην τηλεόραση 21 Αιγύπτιων ομήρων το 2015

Βομβιστική επίθεση σε κοπτική εκκλησία της πόλης Τάντα, 120 χλμ. βόρεια του Καΐρου, στο Δέλτα του Νείλου, προκάλεσε τον θάνατο 29 ανθρώπων.

Πηγή: <https://tvxs.gr/news/kosmos/koptes-xristianoι>

Σύγχρονοι διωγμοί χριστιανικών πληθυσμών (Βιβλίο σελ. 39)

Γιατί;

Σκεφτόμαστε και συζητάμε: «γιατί να συμβαίνουν τέτοια γεγονότα;»

- Γιατί να υπάρχουν ακόμα και σήμερα διωγμοί χριστιανικών πληθυσμών;
- Διώκονται μόνο χριστιανοί ή και άνθρωποι άλλων θρησκευμάτων;
- Υπάρχει αντίδραση στις διώξεις αυτές;
- Συνέβαιναν παλαιότερα τέτοιες συγκρούσεις και διώξεις;

Ας κάνουμε μια αναδρομή στο παρελθόν....

Θρησκευτικοί πόλεμοι στο πέρασμα των αιώνων
(...μια σύντομη ματιά)

Θρησκευτικοί πόλεμοι στο πέρασμα των αιώνων

Ιεροί πόλεμοι στην Αρχαία Ελλάδα

- Συγκρούσεις (6^{ος}-4^{ος} π.Χ. αιών.) για τον έλεγχο του Μαντείου των Δελφών και της γύρω περιοχής.

γιατί;

- **Θρησκευτικός λόγος:** Συγκρούσεις στο όνομα του θεού Απόλλωνα.
- **Πολιτικός λόγος:** Ο έλεγχος της Δελφικής Αμφικτιονίας και η δύναμη της εξουσίας αυτής.
- **Οικονομικός λόγος:** Δώρα, χρήματα και άλλα οφέλη από την εκμετάλλευση του μαντείου.

Το θέατρο και ο ναός του Απόλλωνα στη σύγχρονη εποχή.

Πηγή: Βικιπαίδεια.

Θρησκευτικοί πόλεμοι στο πέρασμα των αιώνων

Οι Σταυροφορίες (1096 – 1456 μ.Χ.)

- Σειρά θρησκευτικών πολέμων, που εγκρίθηκαν από τη Λατινική Εκκλησία τον μεσαίωνα, με σκοπό την ανάκτηση των Αγίων Τόπων από την ισλαμική κυριαρχία.

Σημείωση: Ο όρος «σταυροφορίες» εφαρμόζεται επίσης και σε άλλες εκστρατείες που εγκρίθηκαν από την εκκλησία.

γιατί;

- **Θρησκευτικός λόγος:** Συγκρούσεις στο όνομα του Χριστού για την απελευθέρωση των Αγίων Τόπων από τους μουσουλμάνους.
- **Πολιτικός λόγος:** α) Η επέκταση της εξουσίας της Καθολικής εκκλησίας στην Ανατολή και η υποταγή της εκκλησίας της Κωνσταντινούπολης. β) Η απόκτηση εδαφών και η ίδρυση νέων χριστιανικών κρατών στην Ανατολή.
- **Οικονομικός λόγος:** Ο πλούτος, από την κατάληψη εδαφών, τις λεηλασίες, το εμπόριο.

Σταυροφόροι του Τάγματος των Ναϊτών.

Ο σουλτάνος **Σαλαντίν** ήταν ηγετική μορφή των μουσουλμάνων στη Β΄ και Γ΄ Σταυροφορία.
Πηγή: ΜΗΧΑΝΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ.

Θρησκευτικοί πόλεμοι στο πέρασμα των αιώνων

- Όλες οι θρησκείες χωρίς εξαίρεση προβάλλουν την **ειρήνη** και την **αγάπη** ως τις σημαντικότερες πανανθρώπινες αξίες.
- Παρ' όλα αυτά πολλοί **καταστρεπτικοί πόλεμοι** έγιναν στο όνομα του κάθε θεού.
- Η αλήθεια είναι ότι οι περισσότεροι πόλεμοι που έγιναν στο όνομα της θρησκείας έκρυβαν πίσω τους τόσο οικονομικά όσο και πολιτικά συμφέροντα.
- Το ίδιο συμβαίνει ακόμα και σήμερα.

Σύγχρονοι διωγμοί χριστιανικών πληθυσμών και άλλων
θρησκευτικών μειονοτήτων (βιβλίο σελ. 39)

(εξαιτίας πολέμων)

Συρία

Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ

12 χρόνια εμφύλιου πολέμου. Από τη μια πλευρά οι αντάρτες και από την άλλη το απολυταρχικό καθεστώς. Η σύγκρουση έχει θρησκευτικές προεκτάσεις. Στον πόλεμο εμπλέκονται άμεσα ή έμμεσα τα περισσότερα κράτη της Μέσης Ανατολής καθώς και η Ρωσία, οι ΗΠΑ και αρκετά ευρωπαϊκά κράτη.

Οι χριστιανοί της Συρίας (Βιβλίο σελ. 39)

Σε άλλη παράγραφο του άρθρου της Καθημερινής (24/4/2016) που αναφέρει το βιβλίο μας στη σελ. 39, η μοναχή Μαρία περιγράφει:

«... Πριν από τον πόλεμο η κοινωνία της Συρίας έμοιαζε μ' ένα **όμορφο ψηφιδωτό**, του οποίου οι ψηφίδες αντιπροσώπευαν τη **μεγάλη ποικιλία θρησκειών και πολιτισμών**. Και το ζήσαμε βαθιά, και είναι γενικώς γνωστό, πόσο **αρμονικά έδεναν αυτές οι ψηφίδες** η μία με την άλλη μέσα στο διάβα της Ιστορίας. Ο φανατισμός, η απανθρωπιά ήταν άγνωστα στην κοινωνία μας. Τα όνειρα, οι χαρές, τα τραπέζια αγάπης, οι εργασίες μας, ο αέρας που αναπνέουμε, ήταν όλα κοινά. Είχαμε πάντοτε καλή συμβίωση παρά τις κάποιες λίγες περιστασιακές εντάσεις...».

Θρησκευτικές διακρίσεις (στη σημερινή εποχή)

Θρησκευτικές διακρίσεις στην εποχή μας

- Πολλές οι **θρησκευτικές διακρίσεις** σε όλο τον κόσμο και πολλοί και οι λόγοι:
- Συχνά στους **εμφύλιους πολέμους** ανά τον κόσμο υπάρχουν και διαφορετικές εθνοτικές ή θρησκευτικές ομάδες. Η ισχυρότερη διώκει τη **μειονότητα**, για να πετύχει τους στόχους της πιο εύκολα.
- **Πολιτικοί λόγοι**. Σε κάποια κράτη τα κόμματα διαχωρίζονται με βάση και τη θρησκευτική τους επιλογή με συχνό αποτέλεσμα πολιτικές διώξεις να μετατρέπονται και σε θρησκευτικές διώξεις και διακρίσεις.

Θρησκευτικές διακρίσεις στην εποχή μας

- Παραδείγματα θρησκευτικών διακρίσεων - διώξεων:
 - Περιορισμοί στην άσκηση θρησκευτικών τελετών ή την ανέγερση εκκλησιών.
 - Διακρίσεις στην εργασία, στην πρόσβαση σε παροχές ή ακόμη και στην πρόσβαση σε ιατρική φροντίδα.
 - Αποκλεισμός από πολιτικές ή κοινωνικές δραστηριότητες.
 - Διακρίσεις σε βάρος θρησκευτικών μειονοτήτων σε θέματα εκπαίδευσης, απασχόλησης, πολιτικών δικαιωμάτων ή κοινωνικού κύρους.
 - Διακρίσεις και βία σε βάρος ατόμων άλλων θρησκειών εξ αιτίας της δράσης εξτρεμιστών ή τρομοκρατικών ομάδων (π.χ. ισλαμοφοβία ή διώξεις χριστιανών).
 - Σε ορισμένες περιπτώσεις, άτομα μπορεί να αποκλείονται, να απομονώνονται ή να αντιμετωπίζουν άρνηση εξυπηρέτησης από επιχειρήσεις ή κοινωνικούς οργανισμούς λόγω της θρησκείας.

ΙΡΛΑΝΔΙΑ: Η μικρή Εβα Πανικέρ στην αγκαλιά του πατέρα της. Το σχολείο της γειτονιάς της δεν τη δέχθηκε επειδή δεν είναι καθολική.

Πηγή: Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ. <https://www.kathimerini.gr/world/846772/thriskeytikes-diakriseis-stin-paideia-tis-irlandias/>

Πόλεμοι, τρομοκρατία, εξτρεμισμοί... Αποτέλεσμα: φόβος και μίσος. Φταίνει οι θρησκείες; Ισλάμ εναντίον χριστιανών (και το αντίθετο) ή υπάρχουν άλλοι λόγοι;

Σημείωση: Στη φωτογραφία τρομοκρατική επίθεση γκρέμισε τους Δίδυμους Πύργους στην Νέα Υόρκη (11/09/2001) με 3.000 νεκρούς. Στη συνέχεια οι ΗΠΑ επιτέθηκαν σε Αφγανιστάν και Ιράκ.

Ο φόβος και το μίσος φέρνουν αποκλεισμούς και απομακρύνουν την ειρήνη.

Θρησκευτικές διακρίσεις στην εποχή μας

Είναι σημαντικό να μαθαίνουμε από τα λάθη του παρελθόντος και να βρίσκουμε πάντα λύσεις που δεν καλλιεργούν το μίσος στη διαφορετική άποψη, αλλά καλλιεργούν την κατανόηση, την ανεκτικότητα, την αποδοχή του διαφορετικού, τη φιλία μεταξύ των λαών, την ειρήνη, την παγκόσμια αδελφосύνη, το σεβασμό της ελευθερίας της θρησκείας ή των πεποιθήσεων των άλλων.

Θρησκευτική ελευθερία

Θρησκευτική ελευθερία

**Ηνωμένα
Έθνη**

ΟΗΕ (1948). Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.

ΑΡΘΡΟ 18

Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας. Στο δικαίωμα αυτό περιλαμβάνεται η ελευθερία για την αλλαγή της θρησκείας ή πεποιθήσεων, όπως και η ελευθερία να εκδηλώνει κανείς τη θρησκεία του ή τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις, μόνος ή μαζί με άλλους, δημόσια ή ιδιωτικά, με τη διδασκαλία, την άσκηση, τη λατρεία και με την τέλεση θρησκευτικών τελετών.

Θρησκευτική ελευθερία

**Ηνωμένα
Έθνη**

ΟΗΕ (1981). Διακήρυξη για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Μισαλλοδοξίας και Διακρίσεων λόγω Θρησκείας ή Πεποιθήσεων.

ΑΡΘΡΟ 2

1. Κανείς δεν πρέπει να υπόκειται σε διακρίσεις από οποιοδήποτε κράτος, ίδρυμα, ομάδα προσώπων ή πρόσωπο για λόγους θρησκείας ή πεποιθήσεων.

Θρησκευτική ελευθερία

ΕΕ (2000). Χάρτης Θεμελιωδών
δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

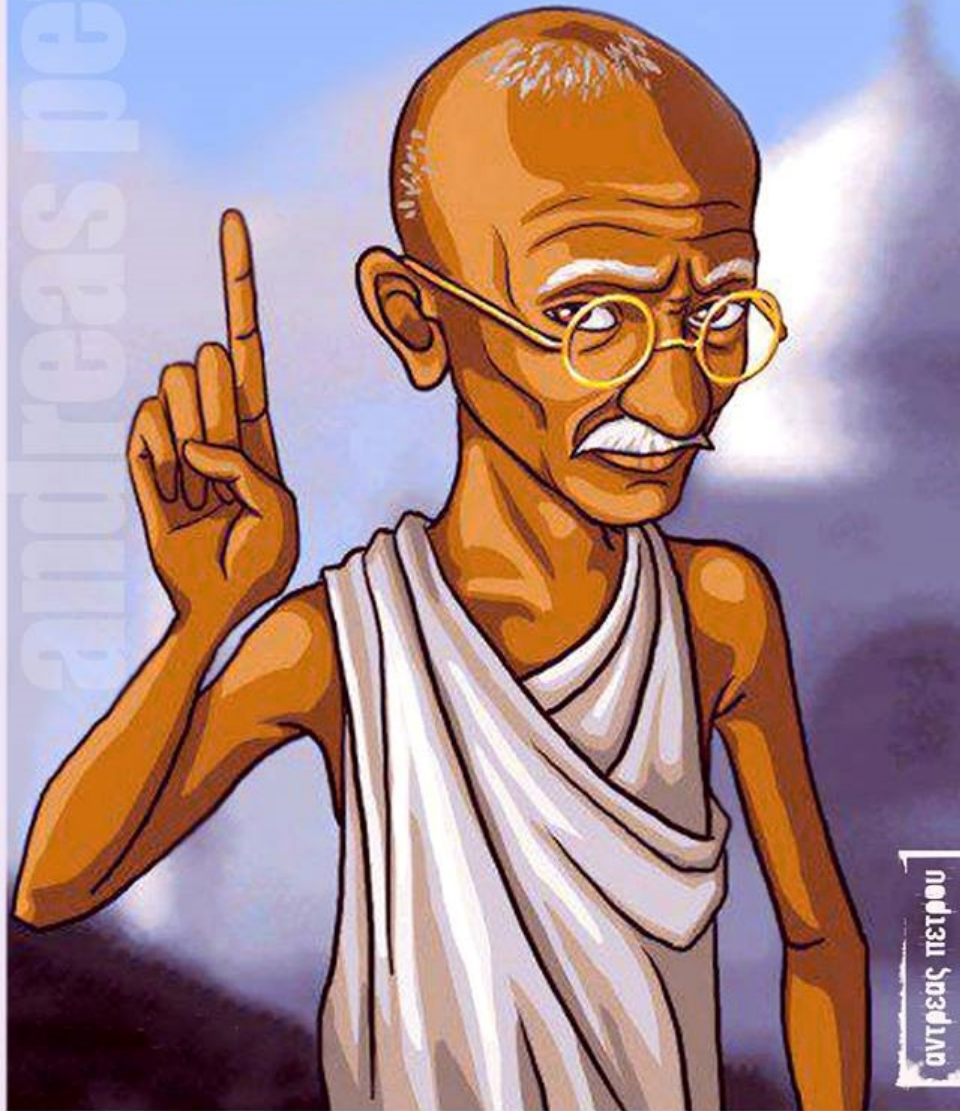
Άρθρο 10: Ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας.

Άρθρο 21: Απαγόρευση διακρίσεων λόγω θρησκείας κλπ.

Άρθρο 22: Η Ένωση σέβεται την πολιτιστική, θρησκευτική και γλωσσική πολυμορφία.

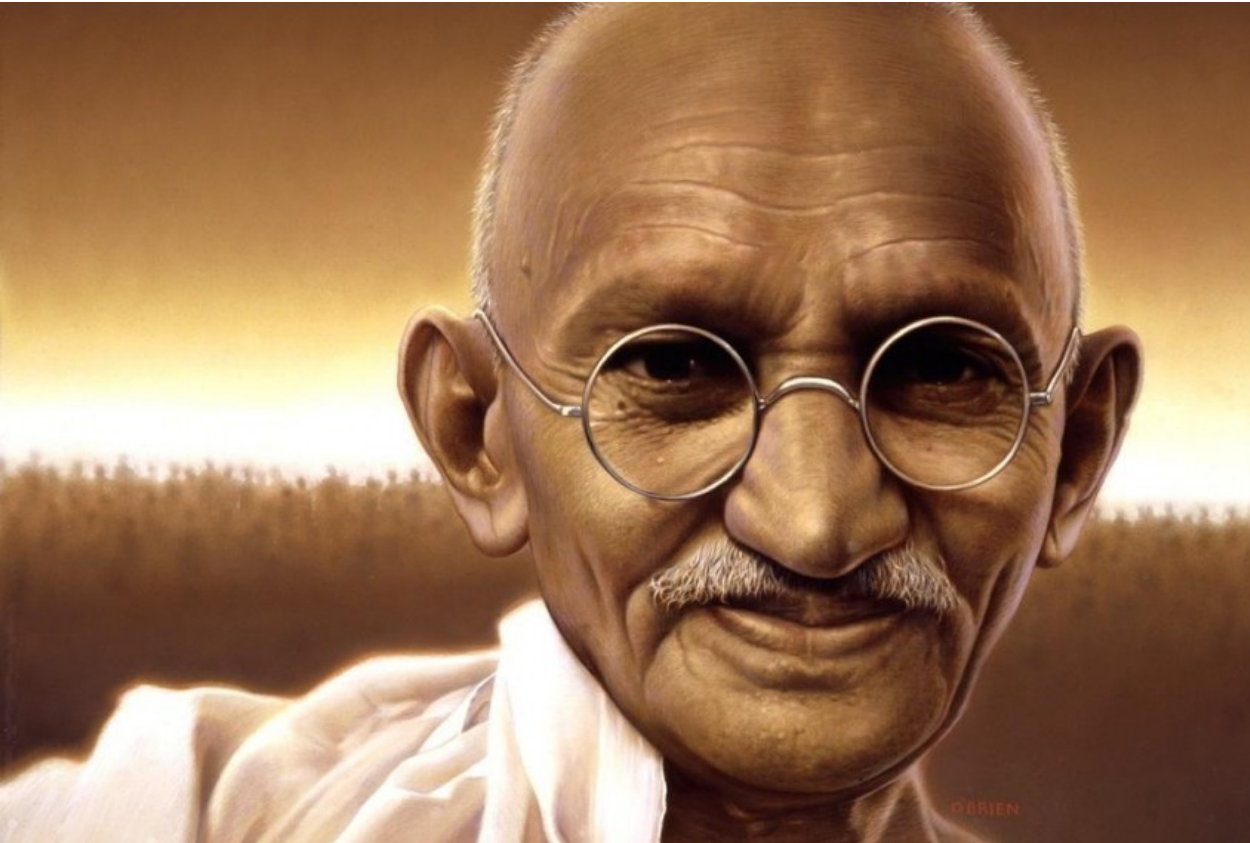
Ο ΘΕΟΣ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

MAHATMA GANDHI

- Τα λόγια του σκίτσου αποδίδονται στον Γκάντι.
- **Σκεφτόμαστε και συζητάμε:**
Τι εννοούσε ο Γκάντι με αυτή τη φράση;
- Ο ίδιος έλεγε επίσης:
«Για μένα οι διάφορες θρησκείες είναι όλες όμορφα λουλούδια από τον ίδιο κήπο ή κλαδιά από το ίδιο υπέροχο δέντρο. Επομένως, είναι όλες εξίσου αληθινές, αν και, επειδή προσλαμβάνονται και ερμηνεύονται με ανθρώπινα μέσα, εξίσου ατελείς».

Θρησκευτική ελευθερία

Ο **Μαχάντμα Γκάντι** (1869-1948 μ.Χ.) ήταν Ινδός πολιτικός, στοχαστής και επαναστάτης. Υπήρξε η κεντρική μορφή του εθνικού κινήματος για την ινδική ανεξαρτησία από τους Βρετανούς και εμπνευστής της μεθόδου παθητικής αντίστασης, χωρίς χρήση βίας, εναντίον των καταπιεστών.

Η διδασκαλία του επηρέασε το διεθνές κίνημα για την ειρήνη και μαζί με τον ασκητικό βίο του συνέτειναν στο να καθιερωθεί σαν ένα από τα παγκόσμια σύμβολα του 20ου αιώνα.

Βιβλιογραφία - Πηγές

1. **ΥΠΕΘ/ΙΕΠ (2018).** Ορθογραφικό - ερμηνευτικό λεξικό Δ', Ε', Στ' Δημοτικού, Το λεξικό μας.
2. **Μπαμπινιώτης, Γ. (1998).** Λεξικό της νεοελληνικής γλώσσας. Κέντρο Λεξικολογίας, Αθήνα.
3. **ΥΠΑΙΘ/ΙΕΠ (2022).** Θρησκευτικά ΣΤ' Δημοτικού.
4. **Αναγνώστου, Χ. (2013).** Οι Ιεροί Πόλεμοι στην Αρχαία Ελλάδα (Μέρος Α'). Εκδοτικός Οίκος «Historical Quest». <https://www.historical-quest.com/arxeio/arxaia-istoria/647-oi-ieroi-polemoi-stin-archaia-ellada.html>, ανακτήθηκε 02/08/2023.
5. **Ηνωμένα Έθνη (1948).** Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Περιφερειακό Κέντρο πληροφόρησης ΟΗΕ.
6. **Ηνωμένα Έθνη (1981).** Διακήρυξη του ΟΗΕ για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Μισαλλοδοξίας και Διακρίσεων λόγω Θρησκείας ή Πεποιθήσεων. Περιφερειακό Κέντρο πληροφόρησης ΟΗΕ.